

SPU
Slovenská
poľnohospodárska
univerzita v Nitre

SPU·VC ABT
Výskumné centrum
AgroBioTech

PLÁN [OBNOVY]

Financované
Európskou úniou
NextGenerationEU

Právna analýza legislatívneho rámca udržateľnosti a vykazovania uhlíkovej stopy v

www.decarb.uniag.sk

Financované EÚ NextGenerationEU prostredníctvom Plánu obnovy a odolnosti SR
v rámci projektu č. 09I04-03-V02-00054 - Nízkoemisná Budúcnosť: Sledovanie Uhlíkovej Stopy
v Agropotravinárskych podnikoch pre Podporu Lokálnych Výrobcov

Obsah

1	Predmet právnej informácie	3
2	Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2464 zo 14. decembra 2022, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 537/2014, smernica 2004/109/ES, smernica 2006/43/ES a smernica 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov (Smernica „CSRD“) bola zverejnená v Úradnom vestníku EÚ dňa 16.12. 2022	4
2.1	Smernice CSRD v čl. 1 mení smernice 2013/34/EÚ.....	4
2.2	smernice CSRD v čl. 2 mení smernice 2004/109/ES	9
2.3	smernice CSRD v čl. 3 mení smernice 2006/43/ES	9
2.4	smernice CSRD v čl. 4 mení nariadenie (EÚ) č. 537/2014	9
2.5	Smernica CSRD v čl. 5 transpozícia a uplatňovanie.....	9
3	Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1760 z 13. júna 2024 o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti a o zmene smernice (EÚ) 2019/1937 a nariadenia (EÚ) 2023/2859 („smernica CSDDD“).....	11
4	Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/794 zo 14. apríla 2025, ktorou sa menia smernice (EÚ) 2022/2464 a (EÚ) 2024/1760, pokiaľ ide o dátumy, od ktorých majú členské štáty uplatňovať určité požiadavky na vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov a náležitú starostlivosť podnikov v oblasti udržateľnosti.....	12
5	Návrh Smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa menia smernice 2006/43/ES, 2013/34/EÚ, (EÚ) 2022/2464 a (EÚ) 2024/1760, pokiaľ ide o určité požiadavky na vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov a náležitú starostlivosť podnikov v oblasti udržateľnosti.....	13
6	Záver.....	14

1 Predmet právnej informácie

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2464 zo 14. decembra 2022, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 537/2014, smernica 2004/109/ES, smernica 2006/43/ES a smernica 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov (ďalej len Smernica „CSRD“)
- Delegovaná smernica Komisie (EÚ) 2023/2775 zo 17. októbra 2023, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o úpravy veľkostných kritérií pre mikropodniky, malé, stredné a veľké podniky alebo skupiny
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2023/2772 z 31. júla 2023, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o štandardy vykazovania informácií o udržateľnosti (ESRS)
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2021/2178 zo 6. júla 2021, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 upresnením obsahu a prezentácie informácií, ktoré majú zverejňovať podniky, na ktoré sa vzťahuje článok 19a alebo 29a smernice 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o environmentálne udržateľné hospodárske činnosti, a upresnením metodiky na splnenie uvedenej povinnosti zverejňovania
- *zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov*
- *zákona č. 423/2015 Z. z. o štatutárnom audite v znení neskorších predpisov*

2 Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2464 zo 14. decembra 2022, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 537/2014, smernica 2004/109/ES, smernica 2006/43/ES a smernica 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov (Smernica „CSRD“) bola zverejnená v Úradnom vestníku EÚ dňa 16.12. 2022

2.1 Smernice CSRD v čl. 1 mení smernice 2013/34/EÚ

Smernica 2013/34/EÚ vymedzuje malé, stredne veľké a veľké podniky podľa bilančnej sumy, čistého obratu a priemerného počtu zamestnancov počas účtovného roka, pretože tieto kritériá poskytujú objektívny dôkaz o veľkosti podniku.

Delegovaná smernica Komisie (EÚ) 2023/2775 mení smernicu 2013/34/EÚ a upravuje veľkostné kritériá pre mikropodniky, malé, stredné a veľké podniky alebo skupiny. Tieto zmeny sú premietnuté do § 2 zákona č. 431/2002 o účtovníctve.

Smernicou sa ustanovujú nové pojmy, a to „aspekty udržateľnosti“ a „vykazovanie informácií o udržateľnosti“. Pod pojmom „aspekty udržateľnosti“ sa uvádzajú environmentálne, sociálne a správne faktory udržateľnosti (z angl. „Environmental, Social, Governance“ = ESG) v zmysle čl. 2 bod 24 nariadenia (EÚ) 2019/2088, ktorým sa rozumejú environmentálne, sociálne alebo zamestnanecké záležitosti, dodržiavanie ľudských práv, a boj proti korupcii a úplatkárstvu.

Povinnosť vykazovania sa vzťahuje na účtovné jednotky, ktoré spĺňajú nasledovné veľkostné kritériá:

- **od 1. januára 2024** na veľké spoločnosti, ktoré umiestnili svoje akcie na regulovanom trhu (s viac ako 500 zamestnancami);
- **od 1. januára 2025** na veľké spoločnosti, ktoré spĺňajú 2 z 3 nasledujúcich kritérií:
 - viac ako 250 zamestnancami, obrat 40 miliónov € , celkové aktíva 20 miliónov €;
- **od 1. januára 2026** na malé a stredné podniky a ostatné podniky, ktoré umiestnili svoje akcie na regulovanom trhu.

„Vykazovaním informácií o udržateľnosti“ sa rozumie vykazovanie informácií o udržateľnosti v súlade s novými čl. 19a, 29a a 29d.

Nový článok 19a – Vykazovanie informácií o udržateľnosti ustanovuje, že veľké podniky ako aj malé a stredne veľké podniky musia do správy o hospodárení zahrnúť informácie potrebné na pochopenie vplyvu podniku na aspekty udržateľnosti a informácie potrebné na pochopenie toho, ako aspekty udržateľnosti ovplyvňujú rozvoj, výkonnosť a postavenie samotného podniku. Tieto informácie je potrebné uvádzať v osobitnej časti výročnej správy a v stanovenej štruktúre. Štruktúra informácií je stanovená v samotnej smernici CSRD ale je aj premietnutá do ustanovení § 20c ods. 7 zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve.

Rozsah vykazovania vyplývajúci z CSRD smernice čl. 19a (súčasť výročnej správy podniku):

- stručný opis obchodného modelu a obchodnej stratégie účtovnej jednotky v oblasti udržateľnosti (vrátane ich odolnosti voči rizikám v oblasti udržateľnosti, príležitostí, plánov a opatrení súvisiacich s prechodom na udržateľné hospodárstvo, vplyvu účtovnej jednotky na aspekty udržateľnosti, spôsobu realizácie stratégie s ohľadom na aspekty udržateľnosti a pod.)
- opis cieľov v oblasti udržateľnosti vrátane termínov na ich dosiahnutie a opis pokroku pri dosahovaní týchto cieľov
- opis úlohy správnych, riadiacich a dozorných orgánov účtovnej jednotky v oblasti udržateľnosti a ich odborných znalostí a zručností pri plnení úloh v tejto oblasti, ako aj ich prístup k týmto odborným znalostiam a zručnostiam
- opis politik účtovnej jednotky vo vzťahu k aspektom udržateľnosti
- informácie o stimuloch spojených s udržateľnosťou ponúkaných členom správnych, riadiacich a dozorných orgánov
- opis postupu náležitej starostlivosti v oblasti udržateľnosti opis hlavných skutočných alebo potenciálnych nepriaznivých vplyvov spojených s vlastnými činnosťami účtovnej jednotky a s jej hodnotovým reťazcom vrátane jej výrobkov a služieb, obchodných vzťahov a dodávateľského reťazca
- opis opatrení prijatých na identifikáciu a monitorovanie týchto nepriaznivých vplyvov ako aj iných nepriaznivých vplyvov, ktoré je účtovná jednotka povinná identifikovať podľa iných požiadaviek EÚ súvisiacich s uplatňovaním postupu náležitej starostlivosti
- opis opatrení prijatých s cieľom predchádzať, zmierňovať, naprávať alebo odstraňovať tieto nepriaznivé vplyvy, ako aj opis výsledku týchto opatrení
- opis hlavných rizík pre účtovnú jednotku v oblasti udržateľnosti a opis spôsobu ich riadenia
- ukazovatele relevantné pre uvádzanie vyššie uvedených informácií

Účtovná jednotka pri vykazovaní týchto informácií je povinná primerane rozlišovať krátkodobé, strednodobé a dlhodobé časové hľadisko a uviesť postup získavania týchto informácií.

Nový článok 29a - Konsolidované vykazovanie informácií o udržateľnosti ustanovuje povinnosť pre materské podniky veľkej skupiny uvedenej v článku 3 ods. 7 zahŕňajú do konsolidovanej správy o hospodárení informácie potrebné na pochopenie vplyvov skupiny na aspekty udržateľnosti, ako aj informácie potrebné na pochopenie toho, ako aspekty udržateľnosti vplyvujú na rozvoj, výkonnosť a pozíciu skupiny. Tieto informácie musia byť uvedené v rámci osobitnej časti správy o hospodárení v stanovenej štruktúre, ktorá je obdobná a je premietnutá do ustanovení § 20g zákona o účtovníctve.

KAPITOLA 6a - ŠTANDARDY VYKAZOVANIA INFORMÁCIÍ O UDRŽATEĽNOSTI

Nový článok 29b – Štandardy vykazovania informácií o udržateľnosti. Toto ustanovenie nie je prebraté do právne poriadku SR, keďže štandardy vykazovania informácií o udržateľnosti, ktoré majú podniky používať pri vykazovaní informácií o udržateľnosti sú priamo stanovené v Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2023/2772. Cieľom európskych štandardov vykazovania informácií o udržateľnosti (ďalej len „ESRS“) je určiť štandardy.

Existujú tri kategórie ESRS:

- a) prierezové štandardy
- b) tematické štandardy (environmentálne – E , sociálne štandardy - S a štandardy v oblasti správy a riadenia - G)

b.1 Environmentálne aspekty - Firmy musia oznamovať o:

- Emisiách skleníkových plynov (priame a nepriame emisie),
- Spotreba energie a vodných zdrojov,
- Dopad na biodiverzitu a ekosystémy,
- Riešenie odpadu a recyklácie.

b.2 Sociálne faktory - Reportovanie zahŕňa:

- Podmienky na pracovisku a bezpečnosť zamestnancov,
- Rovnosť a možnosti začlenenia (vrátane rodovej rôznorodosti),
- Dopady na ľudské práva v rámci firmy a dodávateľského reťazca.

b.3 Správa a riadenie (governance) - Požiadavky sa zameriavajú na:

- Transparentnosť v rozhodovacích procesoch,
- Protikorupčné opatrenia,
- Dodržiavanie zákonov a predpisov.

- c) odvetvové štandardy.

Prierezové štandardy ESRS 1- Všeobecné požiadavky a ESRS 2- Všeobecné zverejnenia sa uplatňujú na aspekty udržateľnosti, na ktoré sa vzťahujú tematické štandardy a odvetvové štandardy. Tematické ESRS sa vzťahujú na tému udržateľnosti a sú štruktúrované do tém a podtém, a v prípade potreby do čiastkových podtém. Príloha 1 nariadenia ustanovuje 12 základných oblastí o ktorých môže správa o udržateľnosti pojednávať, ide štandardy pre nasledovné oblasti :

- ESRS 1 – Všeobecné požiadavky
- ESRS 2 – Všeobecné zverejnenia
- ESRS E1 – Zmena klímy
- ESRS E2 – Znečisťovanie
- ESRS E3 – Vodné a morské zdroje
- ESRS E4 – Biodiverzita a ekosystém
- ESRS E5 – Využívanie zdrojov a obehové hospodárstvo
- ESRS S1 – Vlastná pracovná sila
- ESRS S2 – Pracovníci v hodnotovom reťazci
- ESRS S3 – Ovplyvnené spoločenské
- ESRS S4 – Spotrebitelia a koncoví používatelia
- ESRS G – Obchodné správanie

Obdobie vykazovania pre vyhlásenie podniku o udržateľnosti musí zodpovedať obdobiu vykazovania jeho účtovnej závierky. Podnik pri vykazovaní vývoja a pokroku smerom k cieľovej (stanovenej) hodnote predkladá porovnávacie informácie týkajúce sa východiskového roka, teda za obdobie za ktoré sú k dispozícii informácie ktoré porovnáva. Podnik pri vypracúvaní svojho vyhlásenia o udržateľnosti uplatňuje tieto časové intervaly:

- a) krátkodobý časový horizont - obdobie, ktoré podnik uplatňuje ako obdobie vykazovania pri svojej účtovnej závierke;
- b) strednodobý časový horizont - od konca krátkodobého obdobia vykazovania až do piatich rokov
- c) dlhodobý časový horizont - viac ako päť rokov.

Podnik musí pri vykazovaní brať do úvahy aspekt udržateľnosti ak stanovené ciele vyvolajú alebo by dalo očakávať, že vyvolajú významné finančné vplyvy pre podnik, či už ide o riziká alebo pozitívne príležitosti na vývoj podniku a jeho finančné dopady.

Všetky stanovené štandardy sú podrobne rozpísané, napr. *Štandard ESRS E1 – Zmena klímy* obsahuje viacero podtém - adaptácia na zmenu klímy, zmierňovanie klímy a energie.

Cieľom štandardu Zmena klímy je špecifikovať požiadavky na zverejňovanie tak, aby umožnili ktorémukolvek používateľovi porozumieť:

- a) ako podnik ovplyvňuje zmenu klímy z hľadiska významných pozitívnych a negatívnych skutočných a potenciálnych vplyvov;
- b) minulému, súčasnému a budúcemu úsiliu podniku v oblasti zmierňovania v súlade s Parížskou dohodou (alebo aktualizovanou medzinárodnou dohodou o zmene klímy), ktoré je v súlade s cieľom obmedziť globálne otepľovanie na 1,5 °C;
- c) plánom a kapacite podniku prispôbiť svoju stratégiu a obchodný model v súlade s prechodom na udržateľné hospodárstvo a prispievať k obmedzeniu globálneho otepľovania na 1,5 °C;
- d) aké opatrenia podnik prijal na predchádzanie skutočným alebo potenciálnym negatívnym vplyvom, ich zmierňovanie alebo nápravu a na riešenie rizík a príležitostí, ako aj výsledku stanovených opatrení;
- e) povahe, druhu a rozsahu významných rizík a príležitostí podniku vyplývajúcich z jeho vplyvov a závislostí súvisiacimi so zmenou klímy a tomu, ako ich podnik riadi, a
- f) krátkodobým, strednodobým a dlhodobým finančným vplyvom rizík a príležitostí, ktoré vyplývajú z vplyvov a závislostí podniku súvisiacich so zmenou klímy.

Ak podnik dospeje k záveru, že zmena klímy nie je významná, v dôsledku čoho vynechá všetky požiadavky na zverejňovanie podľa *ESRS E1 - Zmena klímy*, musí zverejniť podrobné vysvetlenie záverov svojho posúdenia významnosti v súvislosti so zmenou klímy vrátane výhľadovej analýzy podmienok, ktoré by mohli viesť podnik k záveru, že zmena klímy je významná v budúcnosti.

Ak podnik dospeje k záveru, že iná téma ako zmena klímy nie je významná, v dôsledku čoho vynechá všetky požiadavky na zverejňovanie podľa príslušného tematického ESRS, môže stručne vysvetliť závery svojho posúdenia významnosti pre danú tému.

Látky poškodzujúce ozónovú vrstvu - oxidy dusíka (NO_x) a oxidy síry (SO_x), sú popri ďalších emisiách do ovzdušia spojené so zmenou klímy, ale vzťahujú sa na nich požiadavky na zverejňovanie uvedené v *ESRS E2 – znečisťovanie*. Zmierňovanie zmeny klímy a adaptácia na zmenu klímy sú úzko prepojené témy, ktorými sa zaoberá najmä štandard *ESRS E3 - Vodné a morské zdroje* a *ESRS E4 - Biodiverzita a ekosystémy*.

Podniky budú musieť zverejňovať informácie, či a akým spôsobom zohľadňuje úvahy súvisiace s klímou pri odmeňovaní členov správnych, riadiacich a kontrolných orgánov vrátane toho, či bola posúdená ich výkonnosť v súvislosti s cieľovými hodnotami znižovania emisií skleníkových plynov.

Zároveň musí podnik opísať odolnosť svojho modelu podnikania vo vzťahu ku zmene klímy, prostredníctvom napr. zvýšenia energetickej efektívnosti či zavedením obnoviteľných zdrojov a zníženia fosílnych palív.

Podnik zverejní v metrických tonách ekvivalentu CO₂ svoje - hrubé emisie skleníkových plynov rozsahu 1, rozsahu 2, rozsahu 3 a celkové emisie skleníkových plynov a stanoviť príslušné ciele zníženia.

Rozsah 1 sú všetky emisie skleníkových plynov spôsobené priamo spoločnosťou. Teda zo zdrojov, ktoré spoločnosť vlastní alebo kontroluje (napr. plynov zo spaľovania v kotloch, peciach, vozidlách čiže aj emisie uvoľnené počas prepravy vlastnými vozidlami spoločnosti pri preprave materiálu, výrobkov alebo odpadu)

Rozsah 2 predstavujú nepriame emisie teda tie, ktoré vznikajú pri nákupe energie. Patria sem emisie skleníkových plynov z výroby nakúpenej elektrickej energie, ktorú spoločnosť spotrebuje.

Rozsah 3 zahŕňa emisie nepriamo spôsobené činnosťami spoločnosti - emisie z dopravy vozidlami, ktoré spoločnosť nevlastní (preprava tovaru alebo služobné cesty).

Nový čl. 29 c - Štandardy vykazovania informácií o udržateľnosti pre malé a stredne veľké podniky.

V súčasnosti nie je k dispozícii delegovaný akt, ktorý by podrobne ustanovoval štandardy vykazovania pre malé a stredné podniky.

V súčasnosti Európska poradná skupina pre finančné výkazníctvo (EFRAG) pripravuje odvetvovo špecifické štandardy a štandardy pre malé a stredné podniky. Podľa predbežných informácií prvý návrh by mal byť zverejnený v roku 2026.

KAPITOLA 6b - JEDNOTNÝ ELEKTRONICKÝ FORMÁT VYKAZOVANIA

Nový čl. 29d - Jednotný elektronický formát vykazovania ustanovuje, že Správa o udržateľnosti resp. Výročná správa sa vyhotovuje v predpísanom elektronickom formáte v súlade s čl. 3 Delegovaného nariadenia (EÚ) 2019/815 a to vo formáte XHTML.

KAPITOLA 9a - VYKAZOVANIE INFORMÁCIÍ TÝKAJÚCE SA PODNIKOV Z TRETÍCH KRAJÍN

Nový čl. 40a - Správy o udržateľnosti týkajúce sa podnikov z tretích krajín

Nový čl. 40b - Štandardy vykazovania informácií o udržateľnosti pre podniky z tretích krajín

Nový čl. 40c - Zodpovednosť za vypracúvanie, uverejňovanie a sprístupňovanie správ o udržateľnosti týkajúcich sa podnikov z tretích krajín

Nový čl. 40d – Uverejnenie

KAPITOLA 11 - PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Nový čl. 48i - Prechodné ustanovenia

Ustanovuje sa postupné zavádzanie povinnosti zahrnúť do výročnej správy vykazovanie informácií o udržateľnosti.

Prvými účtovnými jednotkami, na ktoré sa táto povinnosť bude vzťahovať od 1. januára 2024, sú účtovné jednotky spĺňajúce veľkostné podmienky pre veľký podnik, ktoré už majú povinnosť

uvádzať vo výročnej správe nefinančné informácie a sú z rozsahu účtovných jednotiek definovaných v § 20c ods. 1 a 2 písm. b) alebo § 20g ods. 1 a 2 návrhu.

V ďalšej fáze od 1. januára 2025 sa povinnosť rozšíri na účtovné jednotky, ktoré nemajú cenné papiere prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu niektorého členského štátu a spĺňajú veľkostné podmienky pre veľký podnik podľa čl. 2 ods. 4 smernice 2013/34/EÚ v platnom znení.

Od 1. januára 2026 sa povinnosť bude vzťahovať na účtovné jednotky, ktoré emitovali cenné papiere a tie boli prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu členského štátu a spĺňajú veľkostné podmienky v § 20c ods. 1 písm. b) 1 alebo 2 bodu zákona o účtovníctve resp. § 20c ods. 2 písm. b) 1.bodu (veľkostné podmienky definujúce malý podnik a stredne veľký podnik podľa smernice 2013/34/EÚ v platnom znení).

2.2 smernice CSRD v čl. 2 mení smernice 2004/109/ES

Nové znenie sa transponuje so zákona č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov a to tak, že sa ustanovuje v § 34 ods. 5 a 6, že účtovná závierka a konsolidovaná účtovná závierka musia byť overené audítorom, ktorý vyjadrí názor a poskytne vyjadrenie k výročnej správe vypracovanej v súlade s § 20 zákona o účtovníctve.

2.3 smernice CSRD v čl. 3 mení smernice 2006/43/ES

V smernici sa stanovujú pravidlá týkajúce sa štatutárneho auditu ročnej a konsolidovanej účtovnej závierky, ako aj uistenia v oblasti ročného a konsolidovaného vykazovania informácií o udržateľnosti. Zmeny tejto smernice sa museli premietnuť aj v zmene zákona č. 423/2015.

Ustanovuje sa, že audítor alebo audítorská spoločnosť, ktorá bude oprávnená vykonať uistenia v oblasti vykazovania informácií o udržateľnosti musí byť odborne spôsobilá a mať potrebnú licenciu na výkon auditu účtovnej závierky a v oblasti vykazovania informácií o udržateľnosti.

2.4 smernice CSRD v čl. 4 mení nariadenie (EÚ) č. 537/2014

Nariadenie je priamo uplatniteľné a upravuje požiadavky na vykonávanie štatutárneho auditu ročných a konsolidovaných účtovných závierok subjektov verejného záujmu.

2.5 Smernica CSRD v čl. 5 transpozícia a uplatňovanie

Ustanovujú sa termíny uplatňovania smernice CSRD v závislosti od veľkosti podniku (v zákone o účtovníctve je to uvedené v §30 zc)

- A) v prípade účtovných rokov, ktoré začínajú **1. januára 2024** alebo neskôr:
 - a) na veľké podniky v zmysle článku 3 ods. 4 smernice 2013/34/EÚ, ktoré sú subjektmi verejného záujmu v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 1 uvedenej smernice a ktorých priemerný počet zamestnancov počas účtovného roku je k súvahovému dňu viac ako 500;
 - b) na subjekty verejného záujmu v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 1 smernice 2013/34/EÚ, ktoré sú materskými podnikmi veľkej skupiny v zmysle článku 3 ods. 7 uvedenej smernice a ktorých priemerný počet zamestnancov počas účtovného roku je k súvahovému dňu na konsolidovanom základe viac ako 500;
- B) v prípade účtovných rokov, ktoré začínajú **1. januára 2025** alebo neskôr:
 - a) na veľké podniky v zmysle článku 3 ods. 4 smernice 2013/34/EÚ iné ako tie, ktoré sú uvedené v písmene a) bode i) tohto pododseku;

- b) na materské podniky veľkej skupiny v zmysle článku 3 ods. 7 smernice 2013/34/EÚ iné ako tie, ktoré sú uvedené v písmene a) bode ii) tohto pododseku;
- C) v prípade účtovných rokov, ktoré začínajú **1. januára 2026** alebo neskôr:
- a) na malé a stredne veľké podniky v zmysle článku 3 ods. 2 a 3 smernice 2013/34/EÚ, ktoré sú subjektmi verejného záujmu v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 1 písm. a) uvedenej smernice, a ktoré nie sú mikropodnikmi, ako sa vymedzujú v článku 3 ods. 1 uvedenej smernice;
- b) na malé a menej zložité inštitúcie vymedzené v článku 4 ods. 1 bode 145 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 za predpokladu, že sú veľkými podnikmi v zmysle článku 3 ods. 4 smernice 2013/34/EÚ alebo že sú malými a stredne veľkými podnikmi v zmysle článku 3 ods. 2 a 3 uvedenej smernice, ktoré sú subjektmi verejného záujmu v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 1 písm. a) uvedenej smernice, a ktoré nie sú mikropodnikmi, ako sa vymedzujú v článku 3 ods. 1 uvedenej smernice;
- c) na kaptívne poisťovne vymedzené v článku 13 bode 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES (39) a kaptívne zaistovne vymedzené v článku 13 bode 5 uvedenej smernice za predpokladu, že sú veľkými podnikmi v zmysle článku 3 ods. 4 smernice 2013/34/EÚ alebo malými a stredne veľkými podnikmi v zmysle článku 3 ods. 2 a 3 uvedenej smernice, ktoré sú subjektmi verejného záujmu v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 1 písm. a) uvedenej smernice, a ktoré nie sú mikropodnikmi, ako sa vymedzujú v článku 3 ods. 1 uvedenej smernice.

3 Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1760 z 13. júna 2024 o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti a o zmene smernice (EÚ) 2019/1937 a nariadenia (EÚ) 2023/2859 („smernica CSDDD“)

Cieľom je zabezpečiť zodpovednosť najmä veľkých podnikov za dodržiavanie environmentálnych štandardov a prispieť k udržateľnému a klimaticky neutrálnemu hospodárstvu v rámci EÚ. Táto smernica ustanovuje povinnosti pre veľké spoločnosti (viac ako 1000 zamestnancov) prevziať zodpovednosť za životné prostredie súvisiace s ich vlastnými činnosťami, alebo súvisiace s činnosťami ich dcérskych spoločností, ktoré vznikajú počas väčšiny životného cyklu výroby, distribúcie, prepravy a skladovania výrobku alebo poskytovania služieb. Náležitá starostlivosť v oblasti životného prostredia zahŕňa predchádzanie zhoršovaniu životného prostredia, ktoré vedie k nepriaznivým účinkom na zdravie, ako sú epidémie, a rešpektovať právo na čisté, zdravé a udržateľné životné prostredie. Podľa povinností náležitej starostlivosti stanovených v tejto smernici, ak spoločnosť identifikuje skutočné nepriaznivé vplyvy na ľudské práva alebo životné prostredie, mala by prijať vhodné opatrenia na ich odstránenie.

Členské štáty sú povinné transponovať smernicu CSDDD do svojich právnych poriadkov do 26. júla 2026, pričom začiatok uplatňovania jej pravidiel je nastavený na 3 fázy v závislosti od veľkosti podnikov:

- od júla 2027 (1 fáza) by sa pravidlá začali uplatňovať na spoločnosti v EÚ, ktoré majú viac než 5 000 zamestnancov a vykazujú čistý ročný (celosvetový) obrát vo výške viac než 1,5 mld. €
- od júla 2028 (2 fáza) by sa pravidlá začali uplatňovať na spoločnosti v EÚ s viac než 3 000 zamestnancami a čistým obrátom viac než 900 mil. €
- od júla 2029 (3 fáza) by boli všetky ostatné spoločnosti patriace do všeobecného rozsahu pôsobnosti smernice CSDDD povinné dodržiavať pravidlá v oblasti udržateľnosti.

4 Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/794 zo 14. apríla 2025, ktorou sa menia smernice (EÚ) 2022/2464 a (EÚ) 2024/1760, pokiaľ ide o dátumy, od ktorých majú členské štáty uplatňovať určité požiadavky na vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov a náležitú starostlivosť podnikov v oblasti udržateľnosti

Smernica bola zverejnená v Úradnom vestníku EÚ dňa 16.4.2025. Je súčasťou balíka OMIBUS ktorú sa má zabezpečiť zjednodušenie pravidiel EÚ. Balík OMNIBUS môžeme rozdeliť na 2 oblasti, prvá oblasť je táto smernica a posun termínov a druhá oblasť je úprava podmienok.

Uvedenou Smernicou sa poskytuje odklad začatia uplatňovanie určitých ustanovení smernice CSRD (čl. 1) a smernice CSDDD (čl. 2) najmä z dôvodu zachovania konkurencieschopnosti podnikov EÚ.

V čl. 1 – zmena smernice (EÚ) 2022/2464 (smernica CSRD) sa ustanovuje posun začiatku uplatňovania povinností vyplývajú zo smernice CSRD, t.j. požiadavky na vykazovanie informácií o udržateľnosti o 2 roky, a to pre podniky v rámci druhej etapy (posun z roku 2025 na 2027) a pre podniky z tretej etapy (posun z roku 2026 na 2028).

V čl. 2 – zmena smernice (EÚ) 2024/1760 (smernica CSDDD) sa posúva lehotu na transpozíciu smernice CSDDD pre členské štáty o jeden rok a taktiež sa odkladá začiatok uplatňovania smernice CSDDD na prvú skupinu spoločností. Cieľom návrhu smernice je poskytnúť viac priestoru členským štátom na transpozíciu smernice CSDDD, ako aj prvým dotknutým spoločnostiam, aby sa vedeli dostatočne pripraviť na nové povinnosti.

V čl. 3 – transpozícia smernice je pre členské štáty stanovená v termíne do 31.12.2025 aby zmenili svoje právne predpisy v súlade s touto smernicou. V podmienkach SR sa ustanovenia tejto smernice musia premietnuť do novely zákona č. 431/2002 o účtovníctve, ktorá ešte nie je v legislatívnom procese.

5 Návrh Smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa menia smernice 2006/43/ES, 2013/34/EÚ, (EÚ) 2022/2464 a (EÚ) 2024/1760, pokiaľ ide o určité požiadavky na vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov a náležitú starostlivosť podnikov v oblasti udržateľnosti

Tento návrh nie je ešte schválený. Cieľom je zjednodušenie administratívnych, regulačných a vykazovacích náležitostí a to najmä pre malé a stredné podniky. Cieľom tohto návrhu je znížiť záťaž spojenú s vykazovaním a obmedziť účinok prenosu záťaženia na menšie spoločnosti.

Navrhuje sa, aby požiadavky na vykazovanie sa vzťahovali len na veľké podniky s viac než 1 000 zamestnancami (t. j. podniky, ktoré majú viac než 1 000 zamestnancov a buď obrat presahujúci 50 miliónov € , alebo súvahu presahujúcu 25 miliónov €) . Práhová hodnota 1 000 zamestnancov je jedným z hlavných kritérií používaných na vymedzenie podnikov, na ktoré sa vzťahuje smernica CSDDD, tak tento návrh podporuje uvedenie smerníc CSRD a CSDDD do užšieho súladu.

To by znamenalo, že všetky podniky pod 1000 zamestnancov, vrátane malých a stredných podnikov by boli od povinného vykazovania oslobodené. Taktiež sa má obmedziť prenos záťaže na malé a stredné podniky a menšie veľké podniky zavedením dobrovoľného štandardu na vykazovanie.

Komisia má v úmysle prijať delegovaný akt, ktorým sa uskutoční revízia súboru štandardov ESRS. Revíziou delegovaného aktu by sa podstatne znížil počet povinných údajov podľa štandardov ESRS, čím by sa celý proces vykazovania zjednodušil aj pre veľké podniky. Veľké podniky by boli zároveň aj obmedzené v prenose záťaže na malé a stredné podniky tak, že sa obmedzia žiadosti o informácie od týchto menších subjektov.

6 Záver

Ciele Európskej zelenej dohody, ktorá má za prioritu transformovať Európsku úniu na moderné, zdrojovo efektívne a konkurencieschopné hospodárstvo, ktoré efektívne využíva zdroje, s cieľom obmedziť globálne otepľovanie o 1,5 °C v súhlase s Parížskou dohodou a dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050 sú naďalej zachované . Dôležitou súčasťou naplnenia týchto cieľov je smernica CSRD ktorou sa zavádzajú požiadavky na vykazovanie informácií o udržateľnosti vo výročnej správe a takto zverejňovať komplexné informácie o svojich aktivitách a ich dosah na životné prostredie, ale Komisia pristupuje k zjednodušeniu prepisov v záujme zvýšenia konkurencieschopnosť európskych firiem a zníženia administratívneho zaťaženia najmä pre malé a stredné podniky.

Autorka:

Ing. Zuzana Červenák Kontrová

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

2025

www.decarb.uniag.sk